

እቲ ናይ ዘመንና ዝዓበዩ ምትላል (The Greatest Hoax of The Century)

ብ ኣማኑኤል ሳህለ

ነቲ ውልቀመላኸ፡ ባዕሉ መምጽእ ደርፊ፡ ባዕሉ መጥፍእ ደርፊ ከይንብሎ፡ እቲ ባህግን ስምዒትን ተስፋን ራእይን ናጽነት ኤርትራ ቅድሚ ንሱ ምውላዱ ብግዜ ባዕዳውያን ገዛእቲ፡ ማለት ካብ ግዜ ቱርኪ ጀሚሩ ንግዜ ጥልያንን እንግሊዝን ሃጺያዊት ኢትዮጵያን ሰጊሩ ቀስ ኢሉ እተዘርእን ዝበቐለን ኣብ ምዕምባብ ዝበጽሐን ድራኽ እዩ ነይሩ። ነቲ ስምዒታትቲ ኣብ ናይ ገዛእ ርእሱ ስሱዕን እኩይን ዕላማ ከውዕሎ ዝኸኣለ ግን፡ ውልቀመላኸ መራሒና ምስቶም ምስ ሓሳባቱ ብኸሉ መገዲ ዚሰማምዑን ካብኡ ረብሓ ዚረኽቡን፡ ድጉል ናይ መንነት ቅልውላው ዝነበሮምን ዘለዎምን፡ ሕጂ ድማ ከም ዝሻደነ ኣንበሳ ዝንዘሙን፡ ከም ዝዓበዩ ከልቢ ወሕወሕ ዚብሉን ዘለዉ ሰዓብቱ ብምምሽጣር እዩ። እዚ ድማ ከም ናይዚ ዘመንዚ ዝዓበዩ ሽወዳ/ምትላል፡ (The greatest hoax of the century) ኮይኑ ከውሰድ ይከኣል እዩ።

ብሓደ ወገን ክትርእዩ ከሎኻ ግን፡ እዚ ውልቀመላኸዚ ነቲ ናይ ጥንቲ ደርፊ፡ ከምቲ ዝነበሮ ገይሩ እንተ ደኣ ወሲዱዎ ንረብሓኡ ዘዩደንፍዕ ወይ ንባህጉ ዘዩዐግብ ምዃኑ ብምርዳእ፡ ነቲ ህዝቢ ካብ ደሞክራሲያዊ ባህልን ያታን ኣውጺኡ ንውልቀመላኸ ተንበርካኸን፡ ኣንፈቱ ዘጥፈኣን፡ ድኸ-ምን ርእሱተኣማንነት ዘይብሉን ተጸባዩን፡ ባዕሉ ኪሓሰብ ዘይክእልን፡ ኣብ ድኸነት እተኣልከን፡ ሞራሉ ዘውደቐን፡ ሓድነት ዘይብሉን ስነምግባሩ ዝበተኸን ከም ዚኸውን ገይሩ ዚድኩኖን ዚጥፍጥፎን ሓድሽ ናይ ኣምሰሉ ናጽነት ሙዚቃን ዜማን ቅኔን ብምቅንባር፡ ነቲ ደርፊ ባዕሉ እዩ ኣምጺኡዎ ክንብል ንኸእል ኢና።

እቲ ውልቀመላኸ፡ እቲ ጥንታዊ ናይ ናጽነትን ሓርነትን ደርፊ እናደኸመ ይኸይድ ምህላው ብኣጋኡ ኣስተብሂሉ እኳ እንተ ነበረ፡ ፈጹሙ ኪሃስስ ከም ዘይክእል ግን ብኣጋኡ ኣስተውዒሉሉ ነይሩ እዩ። ነዚ ድራኽዚ ካብ ሱሩ ምሕዩ ኪድርብዩን ናብ ናቱ ረብሓ ኪልውጦን እንተ ደኣ ኾይኑ ድማ፡ ሓድሽ፡ ግን ንሓዋሩ ዘዋርደናን ኣብ ቅድሚ ጎረባብትና ዘንዕቐናን፡ ንኣኡ ግን ስልጣኑ ዘስፍሓሉን ዝዕቅቡሉን፡ ፍሉይ ናይ ናጽነት ደርፊ ኪሰንዕ ግድን እዩ ነይሩ። ስለዚ በዚ መዳይዚ ክንርእዩ ኸሎና፡ ውልቀመላኸና ባዕሉ መምጽእ ደርፊ፡ ባዕሉ መጥፍእ ደርፊ እዩ ክንብል ንኸእል ኢና። ንሱ፡ እቲ ደርፊ ከም ዝጠፍአን፡ እቲ ጓይላናን ውራይናን ከም ዘብቀዎን ብወግዒ ዚሕብረና ድማ፡ እቲ ግሩህ ህዝቢ ናጽነቱን ልኡላውነቱን ኣረኪቡ ምስ ጸላኢሉ ከኹድድ ምስ ረኣዩ ጥራይ እዩ።

ህዝቢ ኤርትራ ብናይ ሓደ ሰብ ኣረኣእያ ወይ ድራኽ ኣይኮነን ንናጽነቱ እተቐለሰ። እቲ ውልቀመላኸ ዘበርከቶ ነገር እንተሎ፡ ነቲ ናይ ናጽነት ድራኽ ኣበራቢሩ በቲ ዘይውክሎ ህዝቢ ገይሩ ነቲ ውሽጣውን ሕቡእን ድጉልን ድሌታቱን ባህጉን ዕላማኡን ኣብ ግብሪ ንምውዓል እዩ ነይሩ። ህዝቢ ኤርትራ፡ ንውልቀመላኸ ኢሉ

ዘይኮነስ፡ ንሃገሩ ኢሉ እዩ ንሜዳ ውሒዙ። እዚ ህዝባዊ ዋሕዝዚ፡ ኣብ ዓይኒ እቲ ውልቀመላኸ ከም ዓቢ ዕድል እዩ ነይሩ። ንሱ ኣብቲ ድፋዑ ይኸን ወይ ኣብቲ ጎዳጉዲ ሳሕል ኮይኑ፡ ኣሰይ! ናይ ሕልመይ ምግሃድ ቀዳማይ ስጉምቲ እርኢ ኣሎኸ። ብምባል ውሽጣዊ ዕግበቱ ይገልጽ ነይሩ ይኸውን። መንእሰያት ኤርትራ፡ ዓወት ንሓፋሽ! እናበሉ ኪስውኡ ኸለዉ፡ ንሱ ግን ብልቡ፡ ዓወትባ ንሕልመይ! እናበለ የስተንትን ነይሩ እዩ።

ናይ ኤርትራ ዘይሓዊ ናጽነታዊ ባህሪ፡ ናይ ኤርትራውያን ደረት ዘይብሉ ሓርነታዊ ስምዒት፡ ኣብ ኣዲንቲ ገዛእቲ ከም ከቢድን ሓደገኛን ሕማምን ቆለን እዩ ነይሩ። ነዚ ሕማምዚ ፈዊሱ ናብ ገዛእቲ ከረክብ እተላእከ ግን እቲ ውልቀመላኸ እዩ ነይሩ። ነዚ ቅዱስ ሕማምዚ ንምሕዋይ፡ ነቲ ህዝቢ ናብ "ሜዳዊ" ማይ ጨሎት ኪውሰዶ ግድን እዩ ነይሩ። ህዝቢ ኤርትራ ኣብኡ ኾይኑ ንሰላሳ ዓመታት ደሙ ምስ ኣፍሰሰን ኣዕጽምቱ ምስ ከሰከሰን፡ ቆለ ናጽነቱ ድማ ምስ ዓገበን፡ ተቐቢልካ ናብቶም ገዛእቲ ምስትላምን፡ ካሕሳኻ ድማ ብናይ ጎብለል መዓርግ ተገምጊሙ ናይ ዝሰፍሐ ግዝኣት ስልጣን ምርካብን፡ እዚ ኹሉ ናይቲ ውልቀመላኸ ወርቃዊ ሕልሚ እዩ ነይሩ። እምበኣር፡ ኣብ ቅድሚቲ ውልቀመላኸ፡ ሽዕብን ኣፍፃሚትን ሳሊናን፡ ናፓልምን መርዛም ጋዛትን፡ ሞትን ምጽናትን፡ ንህን መከራን፡ ስቓይን ስደትን ወዘተ፡ እዚ ኹሉ ናይቲ ዓቢ ድራማ ነኣሽቱ ክፋላት እዩ ነይሩ። ኣብ ዓለምና ዘይተነግረ እምበር ዘይተገብረስ የለን እተባህለስ ለካ ሓቂ እዩ።

እዚ ድማ ነተን ሓደ ሰብኣይ ኣብ ሓደ ንህሉው ኩነታት ኤርትራ ዚምልከት ኣኼባ ዝበለን ቃላት የዘክረኒ፡ "እሞ ደቅና ምለሱልና! ኣኑ፡ ደቀይን ደቂ ሓወይን ኣረኪቢ እዩ፡ መሰዋእቶም ዋጋ ዘይብሉ እንተ ደኣ ኾይኑ ወይ ድማ እታ እተሰውኡላ ሃገር ኣብ ዕዳጋ ወራዳ እንተ ደኣ ኣላ፡ በቃ ይኣክል፡ ደቀይን ደቂ ሓወይን ምለሱለይ!!!" እዚ ሰብዚ ከምዚ ዝበለ ዘረባ ከውስእ እተደረኸ፡ ውልቀመላኸ ንደቂ ኪመልሰሉ ኢሉ ብምሕሳብ ኣይኮነን፡ ምዑታን ዚመልሰሲ ፈጣሪ ጥራይ እዩ። ይኸንምበር፡ ደቁን ደቂ ሓወን ናጽነት ከምጽኡ ኢሎም ተላኢኹምስ፡ ርሱዓት ኮይኖም ኪተርፉ ኣይደለዩን። ንኸምዚ ዝበለ ክሕደት ኪቐበሎ ዚኸእል፡ እቶም ደቁን ደቂ ሓወን ኪስውኡ ኸለዉ፡ ኣብ ክንዲ፡ ዓወት ንሓፋሽ! ዚብሉ፡ ዓወት ንኢሳያስ! ኢሎም እንተ ነይሮም ጥራይ እዩ። ግን ከኣ፡ ኩሉ ውፋይ ኤርትራዊ ንሃገሩ፡ ንመትከሉ፡ ንባንዴራኡ ደኣምበር፡ ንሓደ ውልቀመላኸ ኢሉ ኣይተሰወአን!

በዚ እዋንዚ ግን፡ እቲ ዓወት ንሓፋሽ! ዚብል ጭርሖ ተረሲዑስ፡ ውልቃዊ ዓወት ከም ዝኾነ መሲሉ ይረኣ ኣሎ። ዓወት ናይ ሓደ ውልቀመላኸ! ኣብዚ ቀረባ ግዜዚ ኣብዚ ሰብዚ እተራእየ ደረቱ ዘይሓለወ ክምስምስን ኣፍልብኻ ምህራምን ፈኽስኮስን ናይቲ ናይ ፍርቂ ዘመን ተንኮል መደምደምታ ዓወት እዩ ነይሩ ኪብሃል ይከኣል። ከምዚ ብምኻኑ ድማ፡ እቲ ጉዳይ ኣብቲ ብስወር ዚካየድ ዘሎ ናይ ሃገር ምሻጥን ምድማርን ምውግጋይን፡ ናይ ስልጣን ገጸበረከት ምውህሃብን ምልውዋጥን፡ ናይ ሓደገኛ ውዑላት ምፍርራምን ደረጃ በጺሑ ኣሎ።

ንውልቀመላኸና ገለ ብቐረባ ዚፈልጡዎ ሰባት፡ ንሱ ኩሉ ግዜ ኪቐጥጥ ከሎ፡ ጽንሓ፡ ነዛ ናጽነት ባዕለይ ኣምጺኣልክን፡ ባዕለይ ከኣ ከጥፍኣልክን እየ ዝዓይነቱ ዘረባ የምልቅኡ እዩ ይብሉዎ። ለካ በዚ ምኽንያትዚ እዩ፡ ነቲ ማዕድናትን ወደባትን ሃገርና ከም ድላዩም ዚጸወቱሉ ዘለዉ! ለካ በዚ ምኽንያትዚ እዩ፡ ቃሕ ከም ዝበሎም

ኪኦስሩን ከደስክሉን ከሕቅቆን ዘውዕሉ ዘለዉ። ነቲ ህዝብና ድማ፡ ኪድ ረሓቕ፡ ናጽነትካ ተቐቢልካ ኣብዚ ፊዘዝ ፊዘዝ ኣይትበል፡ ኣብቲ ስራሕና (ምስራቕና) ድማ ኣይትረብሸና ዚብሉዎ ዘለዉ ይመስሉ።

ኤርትራ ሃገርና ኣብቲ ዝሓለፈ ታሪኻ፡ ምስቲ ገርሂ ህዝባ፡ ክንደይ ግዜ ተጠሊማ እያ። እቲ ዘገርም ነገር ግን፡ ህዝብና ጌና ብግሩህ ልቡ ምትራፉ እዩ። ይኹንምበር፡ ሓንቲ ኣብ ኣፍደገ ገዛኻ ዘላ እምኒ ሓንሳእ እንተ ግንቁፉትካ፡ እቶም ዚርእዩኻ፡ ዋይ ሓወይ! ኣንታ ነዛ እምኒ እዚኣ ዘይትኣልዩዋ፡ ይብሉ እዮም። ካልኣይ፡ ሳልሳይ ግዜ እንተ ጀልዒፋትካ ግን፡ ንሳ ዘይኮነትስ፡ ንሰኻ ኢኻ እምኒሞ ክትነቅሕ ይግበኣካ! መዓስ ኮን ይኸውን ህዝብና ዝበራበር!!

ዘመናዊት ኤርትራ ክትድኮን ከላ፡ ብናይ ዓሰብ ወደብ ጭራም መሬት ንኢጣልያ ብምሻጥ እዩ ተጀሚሩዎ፡ ንኻልእ ባዕዲ ብኸላ ብምሻጥ ታሪኻ ከይድምደም ክንሓሰበሉ ይግባእ። እዚ ነዚ ዘለናዮ ኩነታት ኣቕሊሉ ዚርእይ ኤርትራዊ፡ ካብቲ ውልቀመላኸ ፈሊኻ ዚረኣ ኣይኮነን። ንግዜኡኳ ካብ ዘለፋን መርገምን እንተ ኣምለጠ፡ ኣብ ታሪኽ ኤርትራን ኣብ ቅድሚ ህዝቢ ኤርትራን ግን ከም ሸያጥ ሃገሩን ፍንፋንን ኮይኑ ከም ዚዝኸር ኪርስዕ ኣይግባእን!! እወ፡ ገና ገና ዘይተሰቆሮም ተደመርቲ ከህልዉ ኣዮም፡ ግን መሲሉዎም ድኣምበር፡ እቲ ፈተነ ምሻጥ ሃገርን፡ እቶም ደለልቲ ወይጦታት ህግደፍን ምስ ኩሉ ፕሮፓጋንዳኦምን ግዕዙይ ተግባራቶምን ኪሓልፉ እዮም፡ ኤርትራ ግን፡ ናይቶም ዘፍቅሩዋን ህይወቶም ዘሕለፉላን ዘሕልፉላን ዚሕለቑላን ሃገር ስለ ዝኾነት፡ ንዘልኣለም ብናጽነት ክትነብር እያ!!

አማኒኤል ሳህለ

ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ፡ 07-09-2018